

TÉR-TÖLTÉS

Idősotthon az egykori Csekonics család birtokán

2008-ban országos építészeti tervpályázatot írtak ki idősotthon tervezésére a IV. kerületi Baross utcában, a pályázatot

Tőös György és kollégái nyerték meg. A pályázatot megbízás, majd többéves tervezői munka követte, mely eredményeként egy rendkí-

vül színvonalas, a múlt és a jelen építészeti eszközeit virtuózan felvonultató épületegyüttes született.

Szöveg LÁRIS BARNABÁS
Építész TŐÖS GYÖRGY (ARTONIK KFT.)
Fotó SZENTIVÁNI JÁNOS

A helyszín igazi érdekessége, hogy az épület telkén a Csekonics család vadászháza, valamint egy 20. század eleji, többszintes épület található, az építészettörténeti értékkel bíró házak – hevenyészett barakképületekkel kiegészülve – idősotthonként működtek. De a funkciók szétszabdaltsága, az idők folyamán ad hoc módon bővített, leromlott állagú épületek kedvezőtlen környezetet nyújtottak az idős gondozottaknak. Első lépésként a tervezők ebben a káoszban tettek rendet, részint a barakkok elbontásával, vagyis a terület kitisztításával. Megőrizték a meglévő két értékes épületet, felújították, s az új épületegyüttesbe integrálták azokat. További fontos, örökölt elem volt

a Baross utca, Irányi utca sarkán álló téglavakolat kombinációjú gyönyörű kerítés, mely látványosan nagyszerű ihletője lett a téglahasználatnak az új rész esetében. A kibővített program a telek jelentős beépítését hozta magával, Tőös Györgyék a klasszikus épületek mellé alapvetően felső- és alsósziintes épületkomplexumot illesztettek, elvetve a feleslegesen sok vertikális közlekedőt, biztosítva a szintbeli kapcsolódás lehetőségét. Hogy elkerüljék az építészeti aláfölrendeltség érzését, az új épületet pavilonként szerkesztve, lapos tetővel képzeltek el, ezáltal a meglévőket egyértelműen kiemelt, „ünneplés” pozícióba helyezték és a régi szárnyak az új épületrészek szinte minden pontjából, nagyszerű átlátásokkal jelennek meg. E két építészeti

stílus nem csupán tetőidomai tekintetében, a homlokzatformálás terén is kontrasztos. Míg a meglévő épületek vakolt felületűek, az új szárnyak, rímelve a korábban említett kerítésszakaszra, téglaburkolatot kaptak, s a vakolt felületek lyukarchitektúrájára az új épületrészek összevont, komponált, kortárs nyílásosztása rímelt. Az épület teljes mértékig „belakja” a rendelkezésre álló telket, így a gondozottak szemszögéből változatos, dinamikus, élhető belső téri világ tárul fel. Ez a sajátos kifestés a közlekedőterületek jelentős hossza miatt egyedül gondozói szempontból igényel némi kompromisszumot, a „megtett kilométereket” azonban feledtetni a közlekedőket végigkísérő kert látványa. Az új területek kétszintes réssein pillérezett

Építető:

Fővárosi Önkormányzat Beruházási Osztály:
Király László, Kertész László, Sándor Judit, Bíró András, Hajdú László

Tervezési program:

Skultéti József (Szociálpolitikai osztály) Juhász Lászlóné (Intézményvezető)

Felelős tervező:

Tőös György (ARTONIK Kft.)

Tervezők:

Lenzsér-Mezei Kata, Erdélyi-Gáspár Judit,
Fátyol Tibor

Munkatárs:

Karádi Zsófia

Kertterv:

Salgó Borbála, Kontra Dániel (Urban Concept Kft.)

Tervezés éve:

2007-2009

Alapterület:

5050 m²



Az új és a régi épület nézete az Irányi Dániel utcáról, avagy a régi kerítéshez kapcsolt téglarchitektúra megjelenése

függőfolyosókat láthatunk, ezek egyrészt árnyékolják a homlokzatot, plasztikussá teszik az udvar látványát, s nem utolsó sorban lodzsával bővítik a belső tereket. Középfolyosósak a gondozási szárnyak, az egyes lakóegységek mindkét végpontjához önálló társasági terület, növértul tartozik, ami a külső és belső téri világgal sokszínű kapcsolatot biztosít. Az alsó szint tömegközéppontjában aulatér teszi teljessé

a közösségi területek struktúráját, az itt található dupla légtérből válik egyértelművé, hogy az épület kétszintes kialakítású. Az üzemi területek, valamint a gondozottak nagyobb közösségi terei, az étkező, a régi, felújított épületekben kaptak helyet, az egykori vadászház nagy belmagasságú terei szintén kertkapcsolatosak, tovább szöve így a kert és épület között folyamatosan alakuló viszonyt.

Igen fontos, jelenleg nem megválaszolható kérdés az épület jövőbeni változása. Történetesen az, hogy hogyan lesz képes egy ilyen következetes struktúrával létrehozott alapvetés elviselni a későbbi additív részleteket? Bízom abban, hogy a minőség ragadós és a téglastruktúra tisztasága mentén kimarkozott funkcionális rendszer pozitívan befolyásolja az eljövendő folyamatokat. Én mindenesetre szurkolok e magas színvonalú épületnek!



A kert és az épület összefonódott egysége



Az alsó szint aulatér belső látványa

